

Tiriamasis darbas "Bitė lietuvių liaudies patarlėse"

Darbą atliko Evelina Astratovaitė ir Eidvilė Jusaitė 1A

Hipotezė

Bitės charakterizuojamos kaip žmogus, pasižymi blogomis ir geromis savybėmis.

Tikslas

- Išanalizuoti, kaip bitės charakterizuojamos patarlėse.

Patarlių lyginimas ir suskirstymas

10	ant gero žiedo ir bitė sėda	Visus geri dalykai traukia.	išranki
11	ant kvepiančios gėlės ir bitelė tupia	Visus geri dalykai traukia.	išranki
12	ant visų žolynų bitelės leidžias, bet ne nuo visų medų ima	Visus geri dalykai traukia.	išranki
13	apspito kaip bitės	įkyrios	įkyrios
14	ar bitė uodegon įgėlė?	pikta	pikta
15	ar bitės, ar avys	ramios	ramios
16	auga kaip devynios bitelės	draugiška	draugiška
17	baigiasi kaip bitė ant dagio	pavargus	pavargusi
18	be bitino nė bitės negyvens	priklausoma	priklausoma
19	be bitino spiečius - ne spiečius, be gaspadoriaus ūkis - ne ūkis	Ūkiui, kad klestėtų, reikalingas šeimininkas.	priklausomos
20	bėga kaip bitės įkastas	greitai	pikta
21	bene žydo bitės apniko?	užpuolė, neramus	pikta, užpuolė
22	birzgia kaip bitės prie ausies	įkyri	įkyri
23	bitė maža, bet skaudžiai gelia	stipri, skauda	pikta, gelia
24	bitė meduj gyvena, ir tai zavadą randa	ir gerai gyvendamas darbo randa	darbšti
25	bitė negi karvė: kada nori neprieisi!	Bitės reikia sugebėti tvarkyti.	pikta, gelia
26	bitė nuodinga, bet ir daudinga	skaudžiai gelia, bet medus gydo	gelia, bet medus gydo
27	bitė pikta, kai darbo neturi, o žmogus - kai per daug turi	darbšti	darbšti
28	zirbia kaip bitės miltuose	lštikima	lštikima
29	bitė su bite supyksta	kaip ir žmonės šeimoje	pykstasi
30	vogtos bitės nesiveda	vogta	vogta
31	bitės be motinos - pražuvę vaikai	neišgyvena be motinos	priklausomos

Išvada: bitės dažniausiai charakterizuojamos kaip darbščios ir piktos.

Patarlių analizė

Graži: Vyrelis, kaip bitinėlis, į mergeles kaip katinėlis. Gražus, kaip bitinai. Kaip bitinas. Uoga bitė, tegu bus šitie. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra daili, nes visada atrodo nuostabiai ir gražiai.

Tvarkinga: Būk darbštus, kaip skruzdėlė, o tvarkingas kaip bitė. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra tvarkinga, nes laikosi tvarkos avilyje ir susitvarko po savęs ir kitoms padeda susitvarkyti.

Skriaudžia: Devyni vilkai vieną bitę pjauna. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra silpna, nes leidžia kitiems su ja elgtis blogai ir savęs ji neužstoja.

Nuoširdi: Dievas davė bites, velnias bitininką. Dievo bitės, Dievo ir medus. Ir bitės piktos, bet saldų medų neša. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra nuoširdi, nes yra Dievo sukurta ir daro kitiems gerą darbą.

Greita: Dūzgė kulkelės kaip sode bitelės. Kulkos dūzgia kaip bitės. Noriu šokinėti, kaip bitelė lakinėti. Sukošo it bitės spiesdamos. Švilpia, užia girioj kulkos kaip soden bitelės. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra sparti, nes dūzgia aplink savo avily ir dirba savo darbą.

Vieninga: Eina kaip bitė už bitę. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra vieninga, nes eina kartu už kitus bendruomenės narius jų užtarti.

Ginasi: Eina kaip meška į bites. Ir bitė skriaudžiama gelia. Ir bitelė savo namelius gina. Ir bitutė savo namelius gina. Jei bitės įgelti negalėtų, tai nė medaus neturėtų. Susiriesti į bitę. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra stipri, nes gina save ir savo bendruomenę nuo visų blogų dalykų.

Apgaulinga: Gražus avily, bet neaišku, kas jo vidury – bitės ar širšės. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra subtili, nes slepia kas vyksta viduje bendruomenės nuo kitų.

Drąsi: Ir bitė savo namelį gina. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra bebaimė, nes pasiryžusi apsaugoti visus nuo blogio.

Kūrybinga: Išrašė raštelius, kaip bitės korelius. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra kūrybingos, nes jos padaro namus labai gražius ir išskirtinius.

Kolektyviška: Vienas nieko nepadarysi, bitės sparnus nepasiriši. Viena bitė avilin neprineša medaus. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra vieninga, nes viena ji nepadarytų tiek daug kiek padaro kartu su kitais.

Taiki: Kai bitė spiečių leidžia, tai nekanda. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra taiki, nes kitų bendruomenės narių neskriaudžia.

Skirtinga to paties interpretacija: kai valgo medų, tai sako „Dievo bitelės, Dievo bitelės“, o kai bitė įgelia, tada sako: „Velnio bitės, velnio bitės“. Piktos bitės saldų medų neša. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra neaiški, nes slepia kokia ji ištikrųjų yra viduje, kad niekas nematytų.

Išsigandusios: Kaip bitės šlapios. Lyjant bitės nedirba. Pateikti pavyzdžiai įrodo, bitė yra išsigandusi, nes nenori nuvilti avilio ir nenori, kad susižeistų.

Išvados

- Bitės turi ir gerų, ir blogų savybių.
- Ji apibūdinama teigiamai: darbšti, ginanti, rami, draugiška, ištikima, graži, tvarkinga, nuoširdi, greita, vieninga, drąsi, kūrybinga, kolektyviška, taiki, mylinti, atsakinga, bičiulinga, brangi, dosni ir gyva.
- Bitė turi ir neigiamų bruožų: neprižiūrėta, išranki, įkyri, pikta, pavargusi, priklausoma, gelianti, apgaulinga.
- Bitės patarlėse charakterizuojamos panašiai kaip žmonės: atsispindi jų bruožai, charakteris, gyvenimo būdas.

Šaltiniai

- Bitė darbininkė. Visuotinė lietuvių enciklopedija. Prieiga per internetą <https://www.vle.lt/straipsnis/bitė-darbininke/>. Žiūrėta 2023-06-01
- Įdomūs faktai apie bites. Brolių medus. Prieiga per internetą <https://broliumedus.lt/idomus-faktai-apie-bites/>. Žiūrėta 2023-05-23
- Lietuvių patarlės ir priežodžiai. Prieiga per internetą http://archyvas.lti.lt/eLPP/lt/paieska?search=bit&AZId=&atraminis=&p=2&fbclid=IwAR3CB0koH3TC_pKnQajFPWr2urT0zxBk_vg45ucydhukmAwTvQjnnzcJUYY. Žiūrėta 2023-04-07

Prikabintas pilnas darbas

- https://jotvingiugimnazijalt-my.sharepoint.com/:w:/g/personal/evelina_astratovaite_jotvingiu_gimnazija_lt/EWhnXvSpFC5Lq89qJoIKPdUBWylfiK5kj9mzl1Yal853qw?rtime=BcPS0qZm20g

A cartoon illustration of Jerry the mouse from Tom and Jerry. He is dressed in a black suit with a white shirt and tie. He stands on a wooden desk, holding a long, thin pointer stick in his right hand. He is looking down at an open book on the desk. The book's pages are filled with a grid, and the words "THE" and "END" are written in large, dotted letters, suggesting a crossword puzzle or a word search. A desk lamp with a white shade is positioned to the right of Jerry, casting light on the scene. The background is a solid yellow color.

Ačiū už dēmesj